

LIST BISKUPA OPOLSKIEGO NA WIELKI POST 2025

Jubileuszowa Pokuta

Umiłowani w Chrystusie Siostry i Bracia!

W przeżywaniu zwyczajnego Jubileuszu 2025 weszliśmy w okres Wielkiego Postu. Trzeba więc jak co roku zmobilizować się i podjąć trud odnowy i przemiany życia, aby jak najlepiej przygotować się na Święta Wielkanocne. Równocześnie chciejmy uwzględnić zamysł Roku Świętego i tak ukierunkować pracę nad sobą, aby obudzić naszą chrześcijańską nadzieję, tak ją podsycić w sercu, by stać się jej znakiem i promieniować nią w swoim środowisku życia. Chcąc Wam w tym pomóc, kieruję do Was to pasterskie słowo.

1. Rozpamiętywać Krzyż i Mękę Pańską

W pierwszym czytaniu wybrzmiały słowa, które Mojżesz nakazał wypowiadać Izraelitom przy składaniu daru ofiarnego: „Egipcjanie źle się z nami obchodzili, gnębili nas i nałożyli na nas ciężkie roboty przymusowe. Wtedy wołaliśmy do Pana, Boga ojców naszych. Pan usłyszał nasze wołanie, wejrzał na naszą nędzę, nasz trud i nasze uciemżenie. Wyprowadził nas Pan z Egiptu mocną ręką i wyciągniętym ramieniem wśród wielkiej grozy, znaków i cudów” (Pwt 26,6-8). Wypowiadając te słowa, Izraelita odnosił się do doświadczenia łaskowości Boga w niewoli egipskiej i tak od czasu Mojżesza rozwijał się w społeczności Narodu Wybranego charakterystyczny dla Izraelitów styl myślenia i życia. Znamionuje go rozpamiętywanie wielkich dzieł Boga, które umacnia Żydów w przekonaniu, że Pan ich nie zostawi i w stosownej chwili przyjdzie z pomocą. Przekazując tę dobrą nowinę z pokolenia na pokolenie, Naród Wybrany rozwijał pamięć o mocy i wierności Boga, która pomagała spoglądać z nadzieją na nieznaną przyszłość i trudne dziś.

Taki styl funkcjonowania ujawnia się również w życiu Świętej Rodziny z Nazaretu. Zwraca na to uwagę św. Łukasz, gdy przekazuje w kontekście narodzin Jezusa, że „Maryja zachowywała wszystkie te sprawy i rozważała je w swoim sercu” (Łk 2,19), a w kontekście znalezienia Jezusa w świątyni stwierdza: „A Matka Jego chowała wiernie wszystkie te wspomnienia w swoim sercu” (Łk 2,51).

Podobnie żywa pamięć miłości Jezusa i Jego mocy Zmartwychwstania niosła uczniów Chrystusa na krańce ziemi i uzdolniła ich do oddania Mu życia. Stąd św. Paweł daje polecenie Tymoteuszowi i pośrednio wyjawia skąd w nim bezgraniczna ufność do Boga: „Pamiętaj na Jezusa Chrystusa, potomka Dawida! On według Ewangelii mojej powstał z martwych. [...] Dlatego znoszę wszystko” (1Tm 2,8n) „z powodu Chrystusa” (por. 2Kor 12,10).

Oczywiście jest jeden warunek takiego życia – trzeba dać wiarę temu, że Jezus „do końca nas umiłował” (J 13,1), że żyje i jest z nami. Wiarą w Niego trzeba żyć i tę wiarę wyznawać, aby płonęła w nas błogosławiona nadzieja. Apostoł w odczytanym fragmencie Listu do Rzymian stwierdza: „Jeżeli ustami wyznasz, że Jezus jest Panem i w sercu swoim uwierzysz, że Bóg Go wskrzesił z martwych – osiągniesz zbawienie. Bo sercem przyjęta wiara prowadzi do sprawiedliwości, a wyznawanie jej ustami – do zbawienia” (Rz 10,9-10). Bez tej wiary w potęgę miłości Boga nie ma nadziei i ufności w ludzkim sercu.

W ten sposób na podstawie dzisiejszej liturgii słowa można uchwycić głęboki sens i zasadniczą wartość wielowiekowej tradycji rozpamiętywania Męki Pańskiej, do czego Kościół wzywa przez wieki, szczególnie w Wielkim Poście. Rozważanie drogi krzyżowej Jezusa przypomina nam, jak wiele Bóg uczynił dla nas i jak bardzo nas kocha. Im więcej o tym rozmyślamy, tym większa jest nasza ufność do Boga i nadzieja pokładana w Jego miłości ku nam. Nie można jednak tego osiągnąć bez wiary w sercu i rozradowania się miłością Boga. Dlatego Kościół zaprasza nas i wzywa do podjęcia czterdziestodniowej pokuty.

2. Zadbać o pojednanie i żywą więź z Jezusem

Chrześcijańska pokuta zakłada nasze nawrócenie i pojednanie z Bogiem, a jej celem jest odbudowanie i rozwój zażyłej więzi z Jezusem. Jako taka, służy odrodzeniu naszej wiary, naszemu ponownemu przyłgnięciu do Chrystusa. U jej podstaw jest uznanie własnej grzeszności i potrzeby podjęcia odpowiednich środków dla uzdrowienia relacji z Bogiem. Polega na eliminowaniu z życia tego wszystkiego, co nas oddziela od Boga, czemu służą pobożne uczynki, dzieła miłości i różne formy ewangelizacji.

Wielką pomocą są upowszechnione w całym Kościele trzy tzw. praktyki pokutne: modlitwa, post i jałmużna. Ta ostatnia pomaga w zdystansowaniu się do tego, co posiadamy, w pokonaniu zbyt przywiązanego do rzeczy materialnych

i okazaniu pomocy bliźnim. Post jako forma umartwienia jest bardzo pomocny w opanowaniu nieuporządkowanych pragnień, dążeń, potrzeb i żądz, a przez to służy życiu bardziej po Bożemu. Z kolei modlitwa służy rozwojowi relacji z Bogiem, zadośćuczynieniu Bogu, a modlitwa wstawiennicza wyzwala nas z myślenia tylko o sobie i jest konkretną formą posługi miłości.

Aktem pokutnym godnym polecenia jest udział w Gorzkich żalach oraz wielorakich formach nabożeństwa Drogi Krzyżowej. Moc przemiany i duchowego wzrostu daje też pełnienie uczynków miłosierdzia względem duszy i ciała. Ponadto w Roku Jubileuszowym nie zmarnujmy tej formy praktyki pokutnej jaką jest pielgrzymowanie do kościołów jubileuszowych i oaz duchowości na szlakach wiary. Pamiętajmy przy tym, by nie sprowadzić wszystkiego do przybicia pamiątkowej pieczętki w Paszporcie Pielgrzyma. Podobnie jak w tzw. ekstremalnej drodze krzyżowej najważniejsze nie są pokonane kilometry. Nie chodzi bowiem o satysfakcję z pokutnych dzieł, które podejmujemy, czy sprawdzenie swej kondycji. Najważniejszy jest Jezus, spotkanie z Nim, przeżycie Jego obecności, doświadczenie Jego miłości, powierzenie Mu siebie. Dlatego poszczególne praktyki pokutne, a także wielkopostne postanowienia powinny być zdecydowanie ukierunkowane na ożywienie relacji z Jezusem.

Natomiast przywrócenie tej najważniejszej relacji, zniszczonej przez grzech, wymaga się przystąpienia do sakramentu pokuty i pojednania. W nim, na mocy zbawczej ofiary Jezusa, dostępujemy odpuszczenia naszych grzechów, gdy czynimy solidny rachunek sumienia, wyrażamy skruchę i wolę poprawy, szczerze wyznajemy winy i zaniedbane dobro i podejmujemy trud zadośćuczynienia Bogu i bliźnim. Wskutek tego naszym udziałem staje się Boże przebaczenie i pokój serca. Przywrócona zostaje więź z Jezusem, która rozwija się i rośnie, zwłaszcza w Eucharystii, przez czerpanie ze stołu Bożego słowa, ofiarowanie się Panu, przyjmowanie Go w Komunii i trwanie przed Nim na adoracji.

Dlatego spowiedzi i Eucharystii nie da się niczym zastąpić! Zbawcze dzieła, których te sakramenty w nas dokonują, można jedynie dopełnić odpustem, który uwalnia człowieka od wszelkich pozostałości skutków grzechu. Chodzi o darowanie przez Boga, za pośrednictwem Kościoła, kary doczesnej za grzechy już sakramentalnie odpuszczone co do winy. Odpusty można zyskiwać dla siebie albo ofiarować za zmarłych. Szczególnie w Roku Jubileuszowym mamy wiele okazji do zyskiwania odpustów i nie powinniśmy tego zmarnować.

3. Dać się prowadzić Duchowi Świętemu

Na drodze pokutnej bardzo ważne jest otwarcie się na działania Ducha Świętego. W dzisiejszej Ewangelii padły słowa: „Pełen Ducha Świętego powrócił Jezus znad Jordanu, a wiedziony był przez Ducha na pustyni czterdzieści dni” (Łk 4,1). Gdy dalej czytamy opis kuszenia, przychodzi myśl o związku zwycięstwa Jezusa z Jego poddaniem się działaniu Ducha Świętego. To ważne spostrzeżenie, bo wielokrotnie przychodzi się nam zmagać z mocami ciemności. A diabeł tym bardziej kusi i zwodzi, gdy chcemy uporządkować swoją relację z Bogiem. Dlatego dobrze jest sobie uświadomić, że nie musimy się obawiać ataków złego ducha. Od dnia Chrztu jesteśmy bowiem namaszczeni Duchem Świętym i nie jesteśmy zdani wyłącznie na swoje siły. Trzeba jednak dać się prowadzić Duchowi Świętemu.

Cenne podpowiedzi wyłaniają się z analizy zachowania Jezusa. Przede wszystkim okazuje się, że Boży Duch kieruje nami przez słowo Boże. Dlatego potrzeba codziennej lektury Pisma św., rozważania Bożego słowa i wdrażania go w życie. Dając posłuch mowie Ducha Świętego zawartej w słowie Bożym, będziemy przez Niego prowadzeni, możemy się oprzeć pokusom szatana, rozpoznać wolę Bożą i zgodnie z nią postępować.

Z opisu kuszenia Jezusa wyłaniają się też istotne zasady pozwalające zweryfikować bycie człowieka pod wpływem Ducha Świętego. Mam na myśli wskazówki zawarte w trzech odpowiedziach Jezusa na szatańskie uwodzenie. Z pierwszej: „Nie samym chlebem żyje człowiek” wynika potrzeba zdystansowania się do tego, co materialne i doczesne, aby nie osłabić w sobie najważniejszego pragnienia – głodu Boga. Drugą odpowiedzią: „Panu Bogu swemu będziesz oddawał pokłon i Jemu samemu służyć będziesz” Pan Jezus wskazuje podstawę naszej wolności i duchowego rozwoju – podporządkowanie i służbę jedynie Bogu. Odpowiadając diabłu: „Nie będziesz wystawiał na próbę Pana, Boga swego”, zwraca uwagę na konieczność zaufania i zawierzenia wszystkiego Bogu. Ewidentnie są to wskazania przeciwne do pokus szatańskich i obce światowej duchowości.

Drodzy Diecezjanie, niech te podpowiedzi Bożego Ducha będą nam światłem w ziemskim pielgrzymowaniu, by zawsze Boga pragnąć, jedynie Jemu służyć i w Nim pokładać nadzieję! Podejmijmy z gorliwością dzieło pokuty, uznając swoją grzeszność. Wołajmy do Pana o zmiłowanie. Spoglądajmy na Krzyż i przebite Serce Jezusa, a poruszeni Jego miłością otwórzmy nasze serca, aby Zbawca nasz mógł w nich obudzić moc wiary i nadziei.

Już dziś zapraszam Was w Wielki Piątek na Drogę Kalwaryjską, a wcześniej 6 kwietnia również do bazyliki na Górę św. Anny na pontyfikalną liturgię jubileuszową. Razem z duszpasterzami w Waszych wspólnotach parafialnych podejmujcie praktyki pokutne i dzieła miłości. Duch Chrystusowy jest z pewnością tam, gdzie okazujemy wsparcie chorym, samotnym i ubogim. Pamiętajmy też o posłudze miłości względem zatwardziałych grzeszników. Jest pośród nas bardzo wielu pogubionych ludzi, nieraz w gronie bliskich. Módlmy się o ich nawrócenie, ale też próbujmy ich zbliżyć do Boga.

W tym wszystkim niech Was stale wspiera błogosławieństwo Trójjedynego Boga: Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

Wasz Biskup
+ Andrzej Czaja
† Andrzej Czaja

Opole, 5 marca 2025 r.

Niniejszy List pasterski należy odczytać w I niedzielę Wielkiego Postu, 9 marca 2025 r.